

פתרון בחינת הבגרות בתנ"ך – שתי יחידות לימוד

קיץ תשע"ו, 2016, שאלון: 1281 – עפ"י מתכונת
הרפורמה 70%.
מוגש ע"י צוות המורים של "יואל גבע"

הערות:

1. התשובות המוצגות כאן הן בגדר הצעה לפתרון השאלון.
2. תיתכנה תשובות נוספות, שאינן מוזכרות כאן, לחלק מהשאלות.

פרק ראשון – היסטוריוגרפיה ונבואה (56 נקודות)

הנבחנים נדרשו לענות על שתיים מהשאלות 1-3 (לכל שאלה - 28 נקודות): בכל אחת מהשאלות
שנבחרו סעיף א' (חובה) (12 נקודות), ועל שניים מהסעיפים ב-ד (לכל סעיף - 8 נקודות).

שאלה 1

סעיף א'

(1) הלך הרוח שאלהו שרוי בו: אליהו נמצא בדיכאון (בעקבות האיום של איזבל על חייו).
הוא עוזב את שטח ממלכת ישראל, מתבודד, משאיר את נערו מאחור, ומבקש מה' שיהרוג
אותו (כיוון שמרגיש שהוא נכשל בתפקידו כנביא).

על הנבחן להביא ביסוס אחד:

- "וַיָּרָא וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אֶל-נֶפְשׁוֹ וַיָּבֵא בָּאֵר שֶׁבַע אֲשֶׁר לַיהוּדָה וַיִּנַּח אֶת-נַעְרוֹ שָׁם" – אליהו
חושש לחייו, עוזב את שטח הממלכה, ומשאיר את נערו מאחור.
- "וַיִּשְׁאַל אֶת-נֶפְשׁוֹ לָמוּת וַיֹּאמֶר רַב עֲתָה יְהוָה קָח נֶפְשִׁי כִּי-לֹא-טוֹב אֲנִכִּי מֵאַבְתָּי" –
אליהו מבקש מה' שיהרוג אותו, ומודיע שנכשל בתפקידו.
- "וַיִּשְׁכַּב וַיִּישָׁן תַּחַת רֵתֶם אֶחָד ... וַיִּבֶט וְהִנֵּה מְרֹאשֹׁתָיו עֲגַת רְצָפִים וְצַפְחַת מִים וַיֹּאכַל
וַיִּשְׁתֶּ וַיִּשָּׁב וַיִּשְׁכַּב" – אליהו ישן – סממן לדיכאון.

MY.GEVA

לפרטים
לחצו כאן!

תיכונים, אתם לא לבד!

הכירו את MY.GEVA סרטוני הסבר שייכינו אתכם
ביעילות לבגרות במתמטיקה

- "וַיֹּאמֶר קִנָּא קִנָּאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי-עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-מִזְבְּחֶיךָ הָרָסוּ וְאֶת-נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בְּחָרֶב וְאֶתְּרָ אֲנִי לְבָדִי וַיִּבְקְשׁוּ אֶת-נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ"- אליהו מקטרט על העם, וטוען שהעם רוצה להרוג אותו.
- (2) הסיבות להלך רוח זה (על הנבחן לציין שתיים):
- איזבל מאיימת על חייו (הוא לא הצליח לגרום לאחאב להאמין בה', ולנטוש את דרכה של איזבל): "וַתִּשְׁלַח אֵיזָבֵל מֶלְאָךְ אֶל-אֱלִיהוּ לֵאמֹר כֹּה-נַעֲשׂוּן אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסֵפוּן כִּי-כָעַת מִחֵר אָשִׁים אֶת-נַפְשְׁךָ כְּנֶפֶשׁ אֶחָד מֵהֶם".
- לאחר שאיזבל מאיימת על חייו, איש לא נחלץ לעזרתו של אליהו, והוא נאלץ להתמודד עם האיום לבדו: " וַיֵּרָא וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ אֶל-נַפְשׁוֹ וַיָּבֹא בָּאֵר שֶׁבַע אֲשֶׁר לַיהוָה..".
- אליהו מרגיש שהוא נכשל בתפקידו כנביא- הוא לא הצליח לגרום לעם ישראל להאמין בה': " וַיֹּאמֶר רַב עֲתָה יְהוָה קַח נַפְשִׁי כִּי-לֹא-טוֹב אֲנִכִּי מֵאַבְתָּי".
- אליהו מרגיש שהעם רוצה להרוג אותו, ולכן מרגיש מדוכא: " וְאֶתְּרָ אֲנִי לְבָדִי וַיִּבְקְשׁוּ אֶת-נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ".

סעיף ב'

- (1) הדבר שמוסיף המלאך בפנייתו השנייה לאליהו הוא: הדרך שאליהו צריך ללכת בה היא דרך ארוכה ("כי רב מִמֶּךָ הַדֶּרֶךְ").
- הסיבה לתוספת זו (על הנבחן לציין אחת):
- אליהו היה מדוכא, ואחר האכילה הראשונה שב לישון. לכן, בפעם השנייה, מלאך ה' מסביר לו שהוא אינו יכול לחזור ולישון, אלא עליו לקום וללכת, על מנת שאליהו יבין שדרכו הנבואית עדיין לא הסתיימה.
- על מנת לגרום לאליהו לאכול כמות נכבדה של מזון, כיוון שהוא ידע שהדרך בה עליו ללכת תהיה ארוכה.
- (2) משמעות המילה "רב" בפסוק 4 היא: מספיק. הסבר הפסוק: אליהו טוען בפני ה' שאינו יכול עוד להמשיך בתפקידו ובחייו, ומבקש מה' לקחת את חייו, כלומר להורגו. משמעות המילה "רב" בפסוק 7 היא: ארוכה. מלאך ה' מדווח לאליהו, שהדרך בה יצטרך ללכת היא דרך ארוכה, ולכן עליו לאכול.

סעיף ג'

(1) המעשים החמורים בהם אליהו מאשים את העם (על הנבחן לציין שניים):

- עם ישראל הפר את הברית שלו עם ה'.
- עם ישראל הרס את המזבחות עליהם הקריבו קורבנות לה'.
- עם ישראל הרג את נביאי ה'.
- עם ישראל רוצה להרוג אותו (את אליהו).

(2) לדעתי, ה' לא קבל את דברי ההאשמה של אליהו. הסיבה לכך היא, שבעקבות דבריו של אליהו (שאינם משתנים גם לאחר התגלות ה'), ה' מחליט לפטר את אליהו מתפקידו, ומצווה על אליהו למנות נביא אחר במקומו: "וְאֶת-אֱלִישָׁע בֶּן-שָׁפָט מֵאֶבֶל מְחֹלָה תִּמְשָׁח לְנָבִיא תַּחְתִּיד" - עצם העובדה שה' מחליט להחליף את אליהו, מעידה על כך שהוא אינו מקבל דברי האשמה אלה (והיה רוצה שאלהיו יסגור על העם ולא יקטרג עליו).

או:

לדעתי, ה' קבל את דברי ההאשמה של אליהו. הסיבה לכך היא שבעקבות דבריו של אליהו, ה' מודיע לאליהו שהוא עומד להעניש את ישראל על חטאיו, באמצעות שלושה בעלי תפקידים, שאלהיו צריך למנות. עם ישראל ייענש על חטאיו, כפי שהציג אותם אליהו, עד שיישארו בישראל 7000 איש בלבד: "וְהָיָה הַנִּמְלֵט מִחֶרֶב חֲזָאֵל זְמִית יְהוּא וְהַנִּמְלֵט מִחֶרֶב יְהוּא זְמִית אֱלִישָׁע. וְהִשְׁאֲרִיתִי בְיִשְׂרָאֵל שְׁבַעֶת אֲלָפִים כָּל-הַבָּרְכִּים אֲשֶׁר לֹא-כָרְעוּ לַבַּעַל וְכָל-הַפֶּה אֲשֶׁר לֹא-נָשָׁק לוֹ".

סעיף ד'

(1) הביקורת של ה' על התנהגותו של אליהו, על פי פסוקים 11-12: ה' מתגלה אל אליהו באמצעות רוח, רעש (רעידת אדמה) ואש חזקים מאוד, והרסניים, שפוסקים מיד. כוחות אלו מייצגים את דברי הקטגוריה של אליהו על עם-ישראל, ועצם העובדה שהם פוסקים, מעידה על כך שה' מעוניין שאלהיו יפסיק לקטרג על העם. בסופה של ההתגלות, ה' נגלה לנביא ב"קול דממה דקה", המסמלת את הרצון של ה'- שאלהיו יסגור על העם, יתחנן בפני ה' שישלח לעם. לאור זאת, ניתן לומר שה' מבקר את אליהו על דרכו הנבואית.

(2) אליהו לא הבין את הביקורת של ה' ולא למד ממנה. הסיבה לכך היא: גם לאחר התגלות ה', והביקורת שהעביר עליו ה', אליהו נשאר בעמדתו הקיצונית, וחוזר על דבריו, אותם אמר לפני ההתגלות: "וַיֹּאמֶר קָנָא קְנֵאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵי צִבְאוֹת כִּי-עָזְבוּ בְרִיתָךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-מִזְבְּחֶיךָ הָרְסוּ וְאֶת-נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בְּחֶרֶב וְאֹתָר אֲנִי לְבָדִי וַיִּבְקְשׁוּ אֶת-נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ".

MY.GEVA

לפרטים
לחצו כאן!

תיכונים, אתם לא לבד!

הכירו את MY.GEVA סרטוני הסבר שיכינו אתכם
ביעילות לבגרות במתמטיקה

אליהו הבין את הביקורת של ה', אך לא הצליח לשנות את דרכו הנבואית בשל קנאותו וקיצוניותו. לאור זאת, לא יכל לשנות את דרכו, וחזר על דבריו, המשקפים את דרכו הבלתי מתפשרת, גם לאחר שה' התגלה אליו, וביקר אותו על דבריו: "וַיֹּאמֶר קָנָא קְנֵאתִי לַיהוָה אֱלֹהֵי צִבְאוֹת כִּי-עָזְבוּ בְרִיתִךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-מִזְבְּחֶיךָ הָרְסוּ וְאֶת-נְבִיאֶיךָ הָרְגוּ בְּחָרֶב וְאֶת־אֲנִי לְבָדִי וַיִּבְקְשׁוּ אֶת-נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ".

שאלה 2

סעיף א'

מלכי ישראל המתוארים בפרק זה מושווים לירבעם בן נבט. ירבעם היה מלך ישראל הראשון, אשר חטא במעשיו מבחינה דתית, ואף החטיא את העם. מזמנו ואילך, כל מלכי ישראל נהגו על פי דרכיו של ירבעם, ולפיכך כולם היו חוטאים מבחינה דתית לאלוהים. הזכרת ירבעם בקטע זה, נועדה להכפיש את ירבעם, ולתלות בו את האשמה בחטאי ממלכת ישראל.

א: להכפיש את מלכי ישראל, אשר בחרו ללכת בעקבות חטאי ירבעם.

א: לתלות את החורבן שיגיע לממלכת ישראל בירבעם.

סעיף ב'

(1) הרעיון שההיסטוריוגרף מבקש להעביר באמצעות סקירת המלכים בישראל וביהודה הוא חוסר היציבות המדינית / פוליטית בישראל (5 מלכים שהתחלפו במהלך חמישים ושתיים שנים), לעומת יציבותה המדינית / פוליטית של ממלכת יהודה (באותו פרק זמן – חמישים ושתיים שנים – שלט מלך אחד). מכאן, שחוסר היציבות המדינית של ממלכת ישראל היה אחת מהסיבות לחורבן ממלכת ישראל.

(2) לפי עודד וקוכמן, לעזריה, מלך יהודה, היו שותפים למלכות: בנו יותם ונכדו אחז. מידע זה מעיד על יותר משליט אחד במהלך חמישים ושתיים שנים, דבר שעלול להוביל לחוסר יציבות מדינית. הכתוב המקראי נמנע מלהזכיר מידע זה, על מנת להציג שליט אחד לאורך תקופת זמן ארוכה ואת יציבות שלטונו בניגוד, לממלכת ישראל.

סעיף ג'

(1) בפסוק 16 מנחם מוצג באור אכזרי: הוא הרג את תושבי העיר, ואף ביקע את בטן של הנשים ההרות בעיר. הקריאה "תפוח" מציגה את מנחם באור שלילי מאוד, משום שהוא פעל באופן אכזרי ביותר כלפי אנשי העם שלו – עם ישראל – ולא כלפי עם זר.

(2) לא יתכן שמנחם פעל באופן אכזרי כנגד עיר אשורית, משום שעל פי פסוקים 19-20 מנחם משתעבד למלך אשור, ומקבל ממנו תמיכה במלכותו.

סעיף ד'

- (1) השלב הראשון של חורבן ממלכת ישראל: בימי פקח בן רמליהו מתוארת גלות חלקית של הממלכה. מלך אשור מגלה חלק מתושבי ממלכת ישראל (חלקה הצפוני של הממלכה) לאשור: "בימי פקח מלך-ישראל בא תגלת פלאסר מלך אשור ויקח את-עיון ואת-אבל בית-מעכה ואת-גנוח ואת-קדש ואת-חצור ואת-הגלעד ואת-הגלילה כל ארץ נפתלי ונגלם אשורה".
- (2) במלכים ב י"ז, 6 מתוארת גלות ישראל לאשור / חורבן ממלכת ישראל על ידי אשור. השנה היא 722/1 לפנה"ס.

שאלה 3

סעיף א'

- (1) האירוע ההרסני שהתרחש ביהודה בימי חזקיהו הוא – מסע סנחריב. האירוע אירע בשנת 701 לפנה"ס.
- (2) על פי פסוקים 7-8, תוצאות האירוע: הארץ הפכה לשממה, הערים שרופות, את גידולי החקלאות אוכלים זרים (הכובש האשורי) ורק ירושלים נותרה על תילה, בודדה.

סעיף ב'

- (1) על פי פסוק 2, ה' טוען כנגד העם שהוא כפוי טובה. ה' דאג לבני ישראל כאב לבניו, רומם אותם מכל העמים והם פשעו בו, עזבו ברית ה'.
- (2) הדימויים המוזכרים בפסוק 3 (על הנבחן לציין דימוי אחד):
- העם מדומה לשור.
 - העם מדומה לחמור.
- דימויים אלה מדגישים את טענת ה' בפסוק 2, באופן הבא:
- השור/החמור, שהם דוגמה לבעלי חיים לא נבונים במיוחד, יודעים מי בעליהם, בעוד שעם ישראל אינו יודע שה' הוא בעליו. העם נוהג בכפיות טובה, ואינו עושה את רצון ה'.

סעיף ג'

- (1) על פי פסוקים 18-20, השינוי שמבטיח ה' לעם:
- ה' יפתח עם העם דף חדש וכל חטאיו יסלח לו.
- או: העם יזכה ליהנות מטובה של הארץ.
- (2) הפעולה שתאפשר את השינוי: חזרה בתשובה של העם.
- הפעולה שתמנע את השינוי: סירוב של העם לעשות כמצוות ה' ומרד בו.

סעיף ד'

(1) דוגמאות למצב החברתי השורר ביהודה, שהנביא מבקר והסברן (על הנבחן לציין שתי

דוגמאות):

- לא מתנהל בה משפט צדק, ואנשים חפים מפשע מומתים: "[מִשְׁפָּט צָדֵק יָלִין בָּהּ] וְעֵתָה מְרַצְחִים".
- רמאות במסחר: "כִּסְפֶּךָ הָיָה לְסִיגִים" אֲנִי: "סִבְאָךָ מְהוּל בְּמִים".
- השרים (ההנהגה) נוטלים שוחד, לא שופטים בצדק את השכבות החלשות (יתום, אלמנה): "שָׁרִיד סוֹרְרִים וְחִבְרֵי גִבִּים כָּלוּ אֶהָב שָׁחַד וְרִדְף שְׁלֹמֹנִים יְתוֹם לֹא יִשְׁפֹּטוּ וְרִיב אֶלְמָנָה לֹא-יָבוֹא אֶלֵיהֶם".

(2) על פי מלכים ב י"ח 5-6, הביקורת של הנביא אינה עולה בקנה אחד עם המסופר על תקופת מלכותו של חזקיהו. חזקיהו מתואר כמלך העושה הטוב בעיני ה' ודבק בחוקותיו ובמצוותיו. לעומת זאת, ישעיהו מתאר חטאים ביהודה והליכה נגד רצון ה' בתקופתו של חזקיהו.

פרק שני – נושאי החובה (24 נקודות)

הנבחנים נדרשו לענות על שלוש שאלות מהשאלות 4-7 (לכל שאלה - 8 נקודות)

חוק

שאלה 4

סעיף א'

שתי האזהרות בפסוקים הן:

- לא לשכוח את ה', אשר הוציא אותם מארץ מצרים.
- לא לעבוד אלוהים אחרים.

סעיף ב'

נימוק לכל אחת מהאזהרות:

- האזהרה לא לשכוח את ה' – הנימוק: העם ייכנס לארץ מוכנה מראש, ארץ שהוא לא עבד וטרח עבודה: בתים שלא בנה ומילא, בורות מים שלא חצב, ומטעים שלא נטע. כתוצאה מכך, העם עלול לשכוח שהוא קיבל את כל זאת בזכות ה', ולחשוב שהשיג את הארץ ואת כל רכושו בזכות עצמו (כפיות טובה).
 - האזהרה לא לעבוד אלוהים אחרים – הנימוק: העם עלול יחד עם קבלת רכושם של הכנענים, תושבי הארץ, לקבל על עצמו גם את האמונה באלים שלהם.
- אֲנִי: העם עלול להאמין באלוהי הכנענים, כיוון שיחשוב שהכנענים קיבלו מאלוהיהם את הארץ הטובה וכל אשר בה, ולכן, כדאי ונכון להאמין באלוהי הכנענים.

חכמה**שאלה 5****סעיף א'**

הטענה של השטן בנוגע ליראת האלוהים של איוב היא: איוב מאמין בה', כי ה' מגן עליו ועל משפחתו והעניק לו שפע וברכה כלכלית. אמונת איוב – תלויה בדבר. כלומר, היא אמונה בתמורה למה שה' נתן לו. "החנכם ירא איוב אֱלֹהִים".

אנ: "הלא את (אתה) שָׁכַת בְּעֶדוֹ וּבְעֶד בֵּיתוֹ וּבְעֶד כָּל אֲשֶׁר לוֹ מִסָּבִיב מַעֲשֵׂה יָדָיו בִּרְכָתָ וּמִקְנָהוּ פָּרָץ בְּאֶרֶץ".

סעיף ב'

כדי להוכיח את טענתו, השטן מציע לפגוע באיוב. לדבריו, אם איוב יפגע – הוא יקלל את ה' (יפסיק להאמין בו).

נביאי אמת ושקר**שאלה 6****סעיף א'**

ההבדל בין נביא אמת לנביא שקר: נביא אמת נשלח על ידי ה' ומדבר בשמו: "נביא אֲקִים לָהֶם מִקְרָב אֲחִיהֶם כְּמוֹד וְנִתְּנִי דְבָרִי בְּפִיו וְדָבַר אֲלֵיהֶם אֶת כָּל-אֲשֶׁר אֶצְוֶנוּ". לעומת זאת, נביא שקר הוא נביא אשר מדבר בשם ה', ואילו ה' לא שלח אותו: "הַנְּבִיא אֲשֶׁר יֵזִיד לְדַבֵּר דְּבָר בְּשְׁמִי אֶת אֲשֶׁר לֹא-צִוִּיתִיו לְדַבֵּר".

אנ: נביא שקר הוא נביא המנבא בשם אלוהים אחרים: "אֲשֶׁר יְדַבֵּר בְּשֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים".

סעיף ב'

- (1) הקריטריון שעל פיו אפשר לדעת אם נבואה היא נבואת שקר הוא: מבחן ההתגשמות. אם הנבואה לא מתגשמת, הנביא הוא נביא שקר: "אֲשֶׁר יְדַבֵּר הַנְּבִיא בְּשֵׁם יְהוָה וְלֹא-יִהְיֶה הַדְּבָר וְלֹא יָבֹא הוּא הַדְּבָר אֲשֶׁר לֹא-דָבְרוּ יְהוָה בְּזִדּוֹן דְּבָרוֹ הַנְּבִיא".
- (2) החיסרון של מבחן ההתגשמות: אם הנבואה נאמרת לטווח ארוך, ויש לחכות למבחן ההתגשמות, על מנת לדעת האם הנביא הוא נביא אמת או נביא שקר, כיצד ידע העם / האדם מה עליו לעשות עד להתגשמות הנבואה? האם להישמע לקול הנביא או לא?

תגובות לחורבן ושיבת ציון

שאלה 7

סעיף א'

שינוי שיחול בטבע הוא: הדרך המדברית הקשה (שמבבל לישראל) תהפוך לדרך מישורית. ההרים, הגבעות ורכסי ההרים ירדו מגובהם, והגאיות (המקומות הנמוכים) יגבהו – כך ייווצר מישור, נוח להליכה.

א:

הדרכים המפותלות תהפכנה לדרכים ישירות ונחות להליכה.

סעיף ב'

על פי ישעיהו מ"ח, 20, המטרה של הנביא בתיאור השינוי שיחול בטבע היא להדגיש שהדרך חזרה מהגלות (כלומר מבבל) לארץ תהיה קלה להליכה, על מנת לעודד את הגולים שחששו מהקשיים הפיסיים שיעמדו בפניהם בעת החזרה מהגולה לארץ.

א:

כדי להאדיר את ה' בפני גולי בבל, ולגרום להם להאמין בו ובכוחו – ה' עומד לערוך שינויים אלה בטבע, על מנת להקל על הגולים לשוב לארצם.

פרק שלישי – נושאי ההרחבה (8 נקודות)

הנבחנים נדרשו לענות על אחת מתוך השאלות 8-9 (לכל שאלה – 8 נקודות)

נביאי אמת ושקר

שאלה 8

הביקורת המרומזת על יחסו של מלך ישראל לדברי הנבואה: מלך ישראל אינו מעוניין לשמוע דברי נבואה שאינם עולים בקנה אחד עם רצונותיו. מכאן, ניתן ללמוד שרק דברי נבואה המתאימים לרצונותיו, היה מלך ישראל מוכן לשמוע. מלך ישראל היה מעוניין בדברי נבואה לפי "הזמנתו": "וַיֹּאמֶר מֶלֶךְ-יִשְׂרָאֵל אֶל-יְהוֹשָׁפָט הֲלוֹא אָמַרְתִּי אֵלֶיךָ לֹא יִתְּנָא עָלִי טוֹב כִּי אִם-רָע".

MY.GEVA

לפרטים
לחצו כאן!

תיכוניםטים, אתם לא לבד!

הכירו את MY.GEVA סרטוני הסבר שיכינו אתכם
ביעילות לבגרות במתמטיקה

תגובות לחורבן ושיבת ציון

שאלה 9

מצוקת העם: העם נמצא בגלות זה זמן רב, והוא חש מיואש וחסר תקווה לשוב בחזרה לארץ, ואף סבור כי נגזר עליו להישאר בגלות: "העצמות האלה כל-בית ישראל המה הנה אמרים יבשו עצמותינו ואבדה תקותנו נגזרנו לנו".

דברי העידוד של הנביא: יחזקאל מנבא לעם את שיבת ציון אז: את החזרה לארץ. ה' יוציא את העם מהגלות וישיב אותו בחזרה לארץ: "הנה אני פתח את-קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל-אדמת ישראל".

פרק רביעי – קטע שלא נלמד (12 נקודות)

הנבחנים נדרשו לענות על שאלה 10 (חובה) ועל שתיים מתוך השאלות 11-13 (לכל שאלה – 4 נקודות)

שאלה 10

ההבדל בין ההתנהגות של הגבעונים כלפי בני ישראל ובין ההתנהגות של שאר עמי כנען כלפי בני ישראל: הגבעונים חששו מבני ישראל, ולכן באו לבני ישראל בבקשה להיות משועבדים להם, ולכרות עימם ברית: "ויילכו אל-יהושע אל-המחנה הגלגל ויאמרו אליו ואל-איש ישראל מארץ רחוקה באנו ועתה פרטו-לנו ברית". לעומת זאת, שאר עמי כנען מתאחדים יחדיו על מנת לצאת למלחמה כמגד ישראל: "וייהי כשמע כל-המלכים אשר בעבר הירדן בהר ובשפלה ובכל חוף הים הגדול אל-מול הלבנון החתי והאמרי הפנעני הפרזי החוי והיבוסי. ויתקבצו יחדו להלחם עם-יהושע ועם-ישראל פה אחד".

או:

הגבעונים פעלו בערמה, התחזו לתושבים רחוקים, על מנת להציל את חייהם, ושקרו ליהושע ולאנשי ישראל: "ויעשו גם-המה בערמה וילכו ויצטירו ויקחו שקים בלים לחמוריהם ונאדות יין בלים ומבקעים ומצוררים. ונעלות בלות ומטלאות ברגליהם ושלמות בלות עליהם וכל לחם צידם יבש הנה נקדים. וילכו אל-יהושע אל-המחנה הגלגל ויאמרו אליו ואל-איש ישראל מארץ רחוקה באנו ועתה פרטו-לנו ברית". לעומת זאת, שאר עמי כנען פעלו בגלוי מול עם ישראל, יצאו למלחמה כנגדו, ולא באו במרמה: "וייהי כשמע כל-המלכים אשר בעבר הירדן בהר ובשפלה ובכל חוף הים הגדול אל-מול הלבנון החתי והאמרי הפנעני הפרזי החוי והיבוסי. ויתקבצו יחדו להלחם עם-יהושע ועם-ישראל פה אחד".

MY.GEVA

לפרטים
לחצו כאן!

תיכונים, אתם לא לבד!

הכירו את MY.GEVA סרטוני הסבר שיכינו אתכם
ביעילות לבגרות במתמטיקה

שאלה 11

פריטים בהם הצטיידו הגבעונים על מנת לבצע את מזימתם (על הנבחן לציין אחד ולתאר כיצד הוא סייע לגבעונים במזימתם):

- שקים בלים – על מנת לשכנע את בני ישראל שבאו מארץ רחוקה, וכי בגלל אורכה של הדרך, שקיהם הפכו לבלויים (מרוטים/קרועים).
- נאדות יין בלים - על מנת לשכנע את בני ישראל שבאו מארץ רחוקה, וכי בגלל אורכה של הדרך, כדי היין שלהם הפכו לבלויים.
- נעליים בלות - על מנת לשכנע את בני ישראל שבאו מארץ רחוקה, וכי בגלל אורכה של הדרך, נעליהם הפכו לבלויות (מרוטות/קרועות).
- שלמות בלות - על מנת לשכנע את בני ישראל שבאו מארץ רחוקה, וכי בגלל אורכה של הדרך, בגדיהם הפכו לבלויים (מרוטים/קרועים).
- לחם יבש - על מנת לשכנע את בני ישראל שבאו מארץ רחוקה, וכי בגלל אורכה של הדרך, מזונם הפך ליבש או העלה עובש (התקלקל).

שאלה 12

אנשי ישראל היססו בתחילה לכרות ברית עם הגבעונים, כיוון שהם חששו שהגבעונים מתחזים לאנשים הגרים בארץ רחוקה, והם בפועל מארץ כנען. אם אכן כך, על פי החוק בדברים כ, 16-18, אנשי ישראל אמורים להשמידם (להחרימם), ואסור להם לכרות עמם ברית: "רק מערי העמים האלה אשר יהיה עליהם להיחלץ לא תחילה כל-נשמה. כי-החרם תחרימם החתי והאמרי הקנעני והפריזי החוי והיבوسی כאשר צוה יהוה אלהיך".

שאלה 13

הביקורת המפורשת על הברית שנכרתה עם הגבעונים: יהושע ועם ישראל כרתו ברית עם הגבעונים מבלי שהתייעצו עם ה' בנוגע לכך. עובדה זו מציגה את עם ישראל ואת יהושע כמי שפעלו על דעת עצמם, בעוד שהיה עליהם לבקש את אישורו של ה' בנוגע לכך.

